

คู่มือการปฏิบัติงาน การรับความช่วยเหลือสาธารณภัย

เสนอโดย

นางสาวพัชรา อุ่ณจันดา ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ทบทวนโดย

นายอำนาจ นกโต ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านโพธิ์

อนุมัติโดย

นายวิรัตน์ คำหอมกุล ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลบ้านโพธิ์

คำนำ

โดยสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว การขยายตัวทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมทำให้โครงสร้างสมดุของธรรมชาติเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สาธารณภัย ก็เช่นกัน มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งยังทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ปัญหาอุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว ฯลฯ ซึ่งการเกิดสาธารณภัยแต่ละครั้งส่งผลกระทบต่อ ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานปลัดเทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ จึงได้จัดทำ “คู่มือปฏิบัติงานการรับความช่วยเหลือด้านสาธารณภัย” ขึ้น เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีความรู้ ในการแจ้งเหตุการณ์ขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิด จากสาธารณภัยขึ้นได้ โดยผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะมีประโยชน์สำหรับท่าน

(นางสาวพัชรา อุ่นจินดา)

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ 1

1

สาธารณภัย

บทที่ 2

3

ขั้นตอนแจ้งเหตุสาธารณภัย

บทที่ 3

5

ขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือ

ภาคผนวก

7

แบบคำร้องขอน้ำอุปโภค - บริโภค

แบบคำร้องขอความช่วยเหลือภัยพิบัติ

บทที่ 1

สาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ความหมายของ สาธารณภัยไว้ว่า หมายถึง ภัยหรืออันตราย ที่ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งอื่น ๆ อย่างรุนแรงประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. ภัยที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก
2. อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาหรือทุกสถานที่อย่างกะทันหันหรือค่อย ๆ เกิดขึ้น
3. เป็นอันตรายต่อชีวิตและร่างกายของประชาชน
4. เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ
5. เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างรีบด่วนสำหรับผู้ประสบภัย

สาธารณภัย แบ่งตามลักษณะการเกิดหรือสาเหตุได้เป็น 2 ประเภท คือ สาธารณภัยที่เกิดจากธรรมชาติ และ สาธารณภัยจากมนุษย์ ได้แก่

1.2.1 สาธารณภัยธรรมชาติ เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มักเกิดขึ้นตามฤดูกาลเป็นส่วนใหญ่ แต่บางครั้งอาจเกิดขึ้นโดยกะทันหัน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่

- 1) **อุทกภัย** เป็นภัยอันเกิดจากภาวะน้ำท่วมจากพายุ ฝนตกหนัก พายุหมุน การทำลายป่า การทรุดตัวของดิน ลักษณะอาจเป็นน้ำท่วมเฉียบพลันหรือแบบค่อยเป็นค่อยไป
- 2) **วาทภัย** คือภัยที่เกิดจากแรงลมและพายุ สามารถแบ่งลักษณะของวาทภัยได้ตามความเร็ว ลม สถานที่ที่เกิดวาทภัย เช่น พายุฟ้าคะนอง พายุดีเปรสชัน พายุโซนร้อน พายุไต้ฝุ่น
- 3) **อัคคีภัย** คือภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้ เป็นภัยที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สิน มีแนวโน้มในการเกิดขึ้นบ่อยและสร้างความสูญเสียมากขึ้นทุกปี
- 4) **ภัยหนาว** อากาศหนาวผิดปกติ เช่น ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ประเทศไทย ซึ่งมีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ประกอบกับได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ที่พัดพาความหนาวเย็นจากจีน เข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว ทำให้ประชาชนที่อยู่บริเวณหุบเขา และเชิงเขาได้รับความหนาวเย็น ซึ่งพบว่าในบางปีของฤดูหนาวจะมีอุณหภูมิต่ำมาก
- 5) **ภัยแล้ง** เป็นภัยที่ทำให้เกิดความอดอยาก ขาดแคลน เนื่องจากการ ขาดน้ำ ในประเทศไทย มักเกิดจากขาดฝน ความแห้งแล้งของพื้นที่ก่อให้เกิดผลเสียในการผลิตผลทางการเกษตร
- 6) **แผ่นดินถล่ม** ในประเทศไทยมักพบแผ่นดินถล่มเกิดขึ้นเนื่องจาก มีฝนตกหนักมาก เกิดจาก ดินบริเวณภูเขาอุ้มน้ำไว้จนเกิดการอิ่มตัว และไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้อีกจึงพังทลายลงมา ซึ่งส่วนมากจะ เกิดพร้อมกับอุทกภัย
- 7) **การระบาดของโรค** เช่น อหิวาตกโรค โรคฉี่หนู โควิด 2019
- 8) **ภัยจากฝูงสัตว์และแมลง**

1.2.2 สาธารณภัยจากมนุษย์ เป็นสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ โดยอาจเกิดจากสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ ที่ประดิษฐ์เพื่อความสุขสบาย หรือเพื่อประหัตประหารกัน เช่น

- 1) ภัยจากการจราจร ได้แก่ ทางอากาศ ทางบก ทางน้ำ ทางราง
- 2) ภัยจากการประกอบอาชีพ ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น อุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือเครื่องจักร อุบัติเหตุจากความร้อน อุบัติเหตุจากการตกจากที่สูง อุบัติเหตุจากความไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น
- 3) ภัยจากความไม่สงบของประเทศ เช่น การจลาจล การปฏิวัติ การก่อวินาศกรรม การก่อการร้าย สงคราม ซึ่งผลที่ทำให้เกิดสาธารณภัยจากสงคราม จะรุนแรงหรือไม่ขึ้น อยู่กับผลร้ายของอาวุธที่นำมาประหัตประหารกัน เช่น นิวเคลียร์ เชื้อโรค หรือสารเคมี เป็นต้น
- 4) ภัยจากไฟฟ้า อัดคิภัย ทำให้เกิดการบาดเจ็บ สูญเสียชีวิตจากแผลไหม้ ความร้อน ควันทไฟ การขาดอากาศ
- 5) ภัยจากวัตถุอันตราย ได้แก่ ภัยจากวัตถุอันตรายที่ใช้ในอุตสาหกรรม การเกษตร สาธารณสุข อุปโภคและบริโภค
- 6) ภัยจากความเจริญทางเทคโนโลยี ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว จะมีความเสี่ยงสูงมากขึ้น เมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น เมื่อเกิดไฟไหม้ของอาคารสูง ระบบการเคลื่อนย้ายย้อยมช้า และมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่าอาคารปกติ รวมทั้งเกิดพิษจากสารเคมีที่ใช้กับเฟอร์นิเจอร์ของอาคาร หรือแม้กระทั่งเครื่องใช้ประจำสำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์ น้ำยาลบคำผิด ฯลฯ การมีมาตรการความปลอดภัยที่ดีก็อาจจะเป็นความเสี่ยงเมื่อเกิดสาธารณภัย เช่น ประตูที่ใช้ระบบเปิด-ปิดอัตโนมัติ หรือลิฟท์ที่ขัดข้อง

สรุปได้ว่า สาธารณภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดขึ้นกับคนหมู่มาก ในทุกเวลาหรือทุกสถานที่ อาจเกิดขึ้นอย่างกะทันหันหรือค่อย ๆ เกิดขึ้นก็ได้ มีทั้งภัยที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และเกิดขึ้นจากมนุษย์ เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งอื่น ๆ อย่างรุนแรง เกิดความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างรีบด่วนสำหรับผู้ประสบภัย

บทที่ 2

ขั้นตอนการแจ้งเหตุสาธารณภัย

ขั้นตอนการแจ้งเหตุสาธารณภัย เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้น เช่น เกิดลมพายุพัดบ้านเรือนเสียหาย ท่านสามารถโทรแจ้งมายัง งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ เพื่อให้ไปดำเนินการสำรวจความเสียหายและช่วยเหลือโดยเร็วที่สุด

ขั้นตอนการแจ้งเหตุสาธารณภัย สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. แจ้งเหตุสาธารณภัย ทางหมายเลขโทรศัพท์ 0 3545 1280 หรือ 081-736-4245 รับแจ้งเหตุ 24 ชั่วโมง
2. แจ้งเป็นหนังสือ โดยให้กำนัน / ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รับรอง หรือ ทางไลน์
3. เมื่อได้รับรายงาน เจ้าหน้าที่จะรายงานผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบเหตุการณ์ พร้อมเข้าระงับเหตุช่วยเหลือผู้ประสบภัยในทันที
4. เมื่อได้ดำเนินการเข้าระงับเหตุ และช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการสรุปผลการทำงาน ความเสียหายเพื่อรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบต่อไป

กรณีที่เหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นที่ผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือนที่พังกาศัย หรือพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายได้รับความเดือดร้อน สามารถร้องเรียนเพื่อขอรับการช่วยเหลือต่อไป และหากกำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอสามารถเรียกขอกำลังสนับสนุน สมาชิก อปพร. ซึ่งเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ภายใน 30 นาที

บทที่ 3

ขั้นตอนการขอรับความช่วยเหลือ

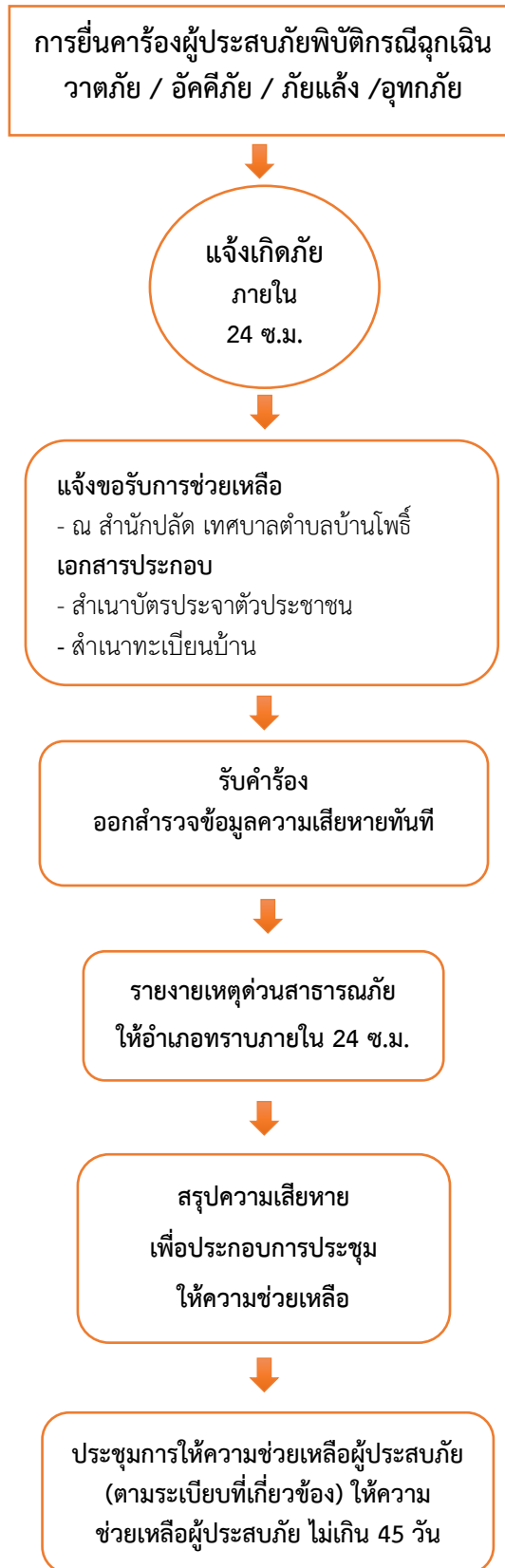
สำหรับประชาชนที่ได้รับความช่วยเหลือจากเหตุสาธารณภัย ไม่ว่าจะเป็นเหตุอัคคีภัย วาตภัย ภัยแล้ง อุทกภัย ที่ได้รับความเสียหายและเดือดร้อน สามารถยื่นคำร้องขอความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้

ขั้นตอนขอรับความช่วยเหลือ

1. เมื่อเกิดภัยให้ผู้ประสบภัยรีบมายื่นคำร้อง ภายใน 24 ชั่วโมง หลังเกิดภัย โดยยื่นคำร้อง ณ เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ สำนักปลัด งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2. ให้จัดเตรียมเอกสารในการยื่นคำร้อง ประกอบไปด้วย
 - 2.1 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 1 ฉบับ
 - 2.2 สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ฉบับ
 - 2.3 ภาพถ่ายความเสียหาย
3. เจ้าหน้าที่รับคำร้อง จะรายงานผู้บังคับบัญชาพร้อมออกสำรวจความเสียหาย และเข้าระงับเหตุให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้นในทันที พร้อมทั้งจะมีการบันทึกภาพถ่ายความเสียหายเพื่อประกอบการพิจารณา
4. เจ้าหน้าที่จะสรุปความเสียหาย ให้ผู้บริหารได้รับทราบและจะดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาช่วยเหลือเบื้องต้นต่อไป
5. เจ้าหน้าที่จะให้ติดต่อผู้ประสบภัยในการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยมีระยะเวลาไม่เกิน 45 วัน

หมายเหตุ

- เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับการร้องเรียนเรื่องสาธารณภัย จะต้องดำเนินการรายงานเหตุสาธารณภัยให้อำเภอบรรเทาภัยภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อพิจารณาในการออกประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัย
- เมื่อเจ้าหน้าที่ออกสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประชุม ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย จะดำเนินการสรุปความเสียหายให้แล้วเสร็จภายใน 2 วัน
- เทศบาลตำบลบ้านโพธิ์ มีรถบรรทุกน้ำเอนกประสงค์ จำนวน 1 คัน ขนาดบรรจุ 6,000 ลิตร สามารถให้บริการส่งน้ำแก่ผู้ประสบภัยได้ จำนวน 2 เที่ยว/วัน

ภาคผนวก